

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ
РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ**

**Кафедра італійської і французької
філології та перекладу**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра італійської і французької філології та перекладу
Факультет	Факультет романської філології і перекладу
Викладач	канд. філол. наук. Куранда В.В., доцент кафедри італійської і французької філології та перекладу
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	3 курс, VI семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – - семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 30 год. самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Італійська, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Основними завданнями курсу є ознайомити студентів з лексичними запозиченнями та шляхами їх адаптації у сучасній італійській мові. Ознайомити студентів із поняттям «запозичення», найбільш ефективними методами досліджень адаптації запозичень у мові-реципієнті.; - дати основні знання про запозичення, мовні та позамовні чинники їхнього проникнення в інші мови; розглянути іншомовні запозичення в історичному ракурсі; - ознайомити студентів з різними видами запозичень; - розширити знання студентів про основні етапи та способи адаптації запозичень у сучасній італійській мові. Після вивчення курсу студенти повинні мати уявлення про базові поняття і концепції запозичень у сучасній італійській мові з метою адекватного використання отриманих знань у володінні мовою та

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Лексичні запозичення в італійській
мові: етапи і прийоми адаптації»**

Спеціальність: В11 Філологія

Спеціалізація: В11.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська

Освітня програма:

Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

	викладацькій, перекладацькій діяльності. знати: основні поняття та термінологію; методи та основні напрямки дослідження лексичних запозичень; специфіку інтегрування запозичень у лексичний фонд італійської мови. вміти: визначати об'єкт дослідження, володіти основними методами досліджень, класифікувати запозичення за походженням та формальними ознаками; визначати ступінь їх інтегрованості в італійській мові шляхом аналізу їхньої адаптації на фонетичному, орфографічному та морфо-синтаксичному мовних рівнях. Результати навчання: знати: основні поняття та термінологію; методи та основні Зміст навчальної програми включає такі складові: у змістовому модулі передбачається засвоєння студентами таких тем, як поняття «запозичення», історичні та сучасні лексичні запозичення, що функціонують в італійській мові, лексичне, семантичне запозичення, калькування, англіцизми у сучасній італійській мові, поняття «англіцизму», шляхи адаптації англіцизмів на різних мовних рівнях
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою викладання навчальної дисципліни «Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації» є ознайомити студентів з лексичними запозиченнями та шляхами їх адаптації у сучасній італійській мові, із поняттям «запозичення», найбільш ефективними методами досліджень адаптації запозичень у мові-реципієнті; - дати основні знання про запозичення, мовні та позамовні чинники їхнього проникнення в інші мови; розглянути іншомовні запозичення в історичному ракурсі; - ознайомити студентів з різними видами запозичень; - розширити знання студентів про основні етапи та способи адаптації запозичень у сучасній італійській мові. Курс покликаний навчити майбутніх філологів базових понять і аналізу концепції запозичень у сучасній італійській мові з метою адекватного використання отриманих знань у володінні мовою та перекладацькій діяльності. Вивчення цієї дисципліни є актуальним і необхідним, оскільки: • Вивчення особливостей лексичних запозичень відкриває доступ до іншої культурної сфери у мові; • розвиває критичне мислення, лінгвістичну інтуїцію та перекладацьке чуття; • створює умови для аналізу текстів, що містять запозичення з різних мов; • є вагомим фаховим інструментом для роботи у перекладацькій діяльності.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Після опанування курсу студенти мають: Знати основні особливості соціокультурного розвитку Італії. Знати володіти лексикою та країнознавчою інформацією за розмовними темами, що передбачені програмою дисципліни Знати загальні фактичні відомості про Італію; періодизацію її історії; фізико-географічні особливості; Знати основні поняття лінгвокраїнознавчої теорії; лекційний матеріал за визначеною у програмі тематикою; основні дати історичного розвитку Італії; лінгвокраїнознавчу лексику. Вміти коректно вживати реалії та лінгвокультурні терміни; знаходити, систематизувати та інтерпретувати

	країнознавчу інформацію на актуальну тематику; Вміти здійснювати лінгвокраїнознавчий аналіз усних і письмових текстів з метою виділення країнознавчих реалій для їх адекватної передачі в тексті перекладу. Вміти адекватно і правильно перекладати італійські мовні реалії у художніх та лінгвокраїнознавчих текстах. Вміти практично застосовувати набуті теоретичні знання в процесі міжкультурної комунікації;
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Знання: - особливостей лексичних запозичень, їх класифікацію за походженням та формальними ознаками, та труднощі, що виникають при перекладі текстів. Уміння: - визначати ступінь інтегрованості запозичень в італійській мові шляхом аналізу їхньої адаптації на фонетичному, орфографічному та морфосинтаксичному мовних рівнях. - застосовувати отримані знання на практиці, виконуючи запропоновані вправи та орієнтуватися в особливостях перекладу запозичень враховуючи лінгвокультурологічні особливості Італії, виконуючи запропоновані тестові завдання. Навички: - Володіти навичками здійснювати адекватний переклад текстів, які містять культурно марковані одиниці. Комунікація: - здатність пояснювати і аргументувати перекладацькі рішення в професійному середовищі; - уміння працювати в команді над перекладацькими проектами; - ефективна комунікація у міжмовному та міжкультурному контексті. Автономність і відповідальність: - здатність самостійно приймати перекладацькі рішення з урахуванням мети перекладу та цільової аудиторії; - готовність до відповідального ставлення до результатів власної діяльності; - вміння самостійно організовувати процес перекладу, планувати час і етапи роботи; - здатність до професійного самовдосконалення в галузі перекладу перекладу регіональних диференціацій.

Види занять і їхній розподіл за годинами

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Роль і місце запозичення в мові									
1	Тема 1. Поняття «запозичення».	14		6	12				
2.	Тема 2. Історичні та сучасні лексичні запозичення, що	14		6	12				

	функціонують в італійській мові								
3.	Тема 3. Лексичне, семантичне запозичення, калькування.	16		6	12				
4.	Тема 4. Поняття «англіцизму». Тематична дистриб'юція англійських запозичень у сучасній італійській мові.	16		6	12				
5.	Тема 5. Шляхи адаптації англіцизмів на різних мовних рівнях	14		6	12				
	Разом годин за модулем 1	90		30	60				

Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Роль і місце запозичення в мові
Тема 1. Поняття «запозичення».
Тема 2. Історичні та сучасні лексичні запозичення, що функціонують в італійській мові
Тема 3. Лексичне, семантичне запозичення, калькування.
Тема 4. Поняття «англіцизму». Тематична дистриб'юція англійських запозичень у сучасній італійській мові.
Тема 5. Шляхи адаптації англіцизмів на різних мовних рівнях

Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності з вивчення навчальної дисципліни «**Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації**» здійснюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Переклад українською мовою офіційно-ділових листів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент здійснює достатньо адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)).

	Студент здійснює відносно адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.														
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент здійснює неадекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.														
Переклад італійською мовою офіційно-ділових листів:															
Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання														
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).														
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент здійснює достатньо адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.														
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)). Студент здійснює відносно адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.														
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент здійснює неадекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.														
У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10¹. Студенти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50. Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання <i>модульної контрольної роботи</i>, що спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота є письмовою, складається із двох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею: <table><tr><td>90% і більше</td><td>63 - 70 балів</td><td>5 (відмінно)</td></tr><tr><td>75% - 89%</td><td>53 - 62балів</td><td>4 (добре)</td></tr><tr><td>50% - 74%</td><td>35 - 52балів</td><td>3 (задовільно)</td></tr><tr><td>49% і менше</td><td>34 бали і менше</td><td>2 (незадовільно)</td></tr></table> Оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб: <table><tr><td>«відмінно»</td><td>50 балів</td></tr></table>		90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)	75% - 89%	53 - 62балів	4 (добре)	50% - 74%	35 - 52балів	3 (задовільно)	49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)	«відмінно»	50 балів
90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)													
75% - 89%	53 - 62балів	4 (добре)													
50% - 74%	35 - 52балів	3 (задовільно)													
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)													
«відмінно»	50 балів														

«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «**Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації**» здійснюється у формі заліку.

Вимоги до заліку

Форми контролю:- усна співбесіда;

- виконання практичного завдання.

Критерії оцінювання:

Залік відбувається в усній формі. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових заліку. На заліку студент має виконати такі **завдання**:

I Переклад українською мовою офіційно-ділових листів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент здійснює достатньо адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)). Студент здійснює відносно адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент здійснює неадекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.

II Переклад італійською мовою офіційно-ділових листів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент здійснює достатньо адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає

	помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)). Студент здійснює відносно адекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент здійснює неадекватне мовне оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях.

Виконання кожного завдання оцінюється окремо. Виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за всі три завдання, округленому до цілого числа.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить не менше трьох балів.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить менше трьох балів.

8.2 Організація оцінювання:

- **семестрове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації» має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР

- **підсумкове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації» здійснюється у формі **заліку**

Відмітка про залік «зараховано», «не зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано», оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90-100
Добре	B	82-89
	C	75-81
Задовільно	D	66-74
	E	60-65

Незадовільно	FX	0-59	
Зараховано			
не зараховано			
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)			Знати особливості лексичних запозичень, її класифікацію за походженням та формальними ознаками, та труднощі, що виникають при перекладі текстів. Вміти визначати ступінь інтегрованості запозичень в італійській мові шляхом аналізу їхньої адаптації на фонетичному, орфографічному та морфо-синтаксичному мовних рівнях; застосовувати отримані знання на практиці, виконуючи запропоновані вправи та орієнтуватися в особливостях перекладу запозичень враховуючи лінгвокультурологічні особливості Італії, виконуючи запропоновані тестові завдання. Володіти навичками здійснювати адекватний переклад текстів, які містять культурно марковані
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення			Основна література: 1. De Mauro T. Linguistica elementare. Editori Laterza, 2002. 2. Hadson Richard A.. Sociolinguistica. Il Mulino, 1998. 3. Lapueei C. Per modo di dire. Firenze, 1969. 4. Panozzo U., Greco D. Struttura della lingua italiana. Firenze, 1989. 5. Sabatini T. La comunicazione e gli usi della lingua. Torino, 1994. 6. Sensini M. La grammatica della lingua italiana. Mondadori, 1997. 7. Serafini M. La struttura della lingua. Bompiani, 1997. 8. Serianni L., Della Valle V., Patota G. L’italiano. La norma e l’uso della lingua. Roma, 1998. 9. Ardissino E. Stroppa S. , La letteratura nei corsi di lingua: dalla lettura alla creatività , Guerra, Perugia 2009 10. Prandi, M., L'analisi del periodo, Carocci Roma 2013 Допоміжна 1. Corino E. Italiano di tedeschi Una ricerca corpus-based, Guerra Perugia 2012 2. Chiuchiua Videocons “In Italiano”. Rdizioni Guerra. Perugia, 2007. Інформаційні ресурси 1. La Nascita Della Civiltà. URL: https://www.youtube.com/w
Форми і способи поточного та семестрового контролю			Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації» здійснюється у формі <i>поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю</i> (іспиту). <i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти

із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотовує і оголошує на кожному практичному занятті.

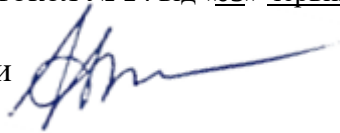
Рубіжний контроль успішності студентів здійснюється посередині навчального семестру у вигляді проміжної атестації здобувачів вищої освіти за результатами оцінювання аудиторної та самостійної роботи, а також з урахуванням відвідування лекційних та практичних занять.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведених на практичні заняття.

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Лексичні запозичення в італійській мові: етапи і прийоми адаптації» здійснюється у формі заліку.

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 14 від «03» червня 2025р.

Завідувач кафедри

Філоненко Н.Г.

(ім'я, прізвище)